

Переднє слово

Залізною йдемо у гуці,
несемо щити, як скрижалі.
З Галича вітер цілющий,
з Галича вітер державний.
Ігор Калинець, «Вітер»

Ранок 24 лютого 2022 р. назавжди закарбується в історії людства як один з найжахливіших актів збройної агресії, здійснений всупереч усіх діючих норм міжнародного права, людської моралі, честі та гідності, російською федерацією супроти України. Переживаючи надскладні виклики у збереженні Української державності та Української ідентичності, кожен із нас зробив свій вибір. Близько мільйона громадян зі зброєю в руках стали на захист незалежності, територіальної цілісності та суверенітету України, в рази більше зорганізувалися для забезпечення воюючій країні міцних тилів. Сьогодні Україна і Українці є символами хоробрості й незламності.

Історична пам'ять цієї війни займає одне з центральних місць, адже міфологізація історії та використання її як основи пропаганди *ідеології рашизму* стали чи не ключовою причиною загарбницького вторгнення ворога в межі суверенної України. Своєю чергою історичний досвід, загалом трагічного новітнього Українського державотворення ХХ ст., зумів окреслити головні орієнтири потужної відсічі агресору, яка чи не вперше в історії нашої держави отримала повну підтримку вільного світу. У будь-якій війні, і не є винятком теперішня, насамперед воюють ідеї. Головною для ворогів є *імперіалізм*, або ж прагнення відродження

російської імперії на кшталт царської монархії чи радянського союзу. Для нас, натомість, головна ідея боротьби не полягає у пошуках історичного підґрунтя для державного самоствердження, навпаки — ми будемо сучасну країну, обстоючи принципи демократії, свободи та гуманності, залишаючись відтак *молодою державою* з тисячолітньою історією.

Невід’ємним складником цієї тисячолітньої минувшини є Галич — один зі столичних центрів середньовічної державності сучасних західноукраїнських земель. Відтак у часі героїчної оборони та відсічі було б гуманітарним злочином, якби черговий сьомий випуск збірника наукових праць *«Галич»*, попри воєнні виклики, не зміг запрезентувати нові напрацювання для усіх, хто цікавиться та вивчає історію міста над Дністром. Щоправда, цьогоріч підготовка та публікація видання, котре, вельмишановний Читачу, Ти тримаєш у руках, далися авторам і колективу однодумців непросто. Кожен мирний день, на жаль, сплачується ціною людського життя. Те, що більшість Українців сьогодні має змогу продовжувати загалом майже звичний ритм життя, утім займатися науковою діяльністю, завдячуємо усім Героям та Героїням, Захисникам і Захисницям України, котрі *положили душу й тіло* заради нас. Також неоціненна дяка тим, хто й тепер боронить державу, і ця боротьба позначена не тільки військовим фронтом, а й продовжується в усіх сферах суспільного життя — від економіки, дипломатії до освіти, культури і, звісно, науки.

Збірник, котрий тримаєте в руках, за структурою поділений на тематичні рубрики, заповнені працями 11-ти авторів із чотирьох країн світу (України, Іспанії, Польщі, Сполучених Штатів Америки). Перша з них *«Археологія літописного Галича»* присвячена вивченню локалізації міських осередків та матеріальної культури княжої столиці. Завжди актуальна тематика *«Галич: середньовічні та ранньомодерні студії»*, де автори порушили цікаві аспекти торгівлі галицькою сіллю, участі галичан у битві на р. Калка 1223 р., початків галицького земського суду, джерельних студій до історії Старостинського замку. З погляду збереження та охорони культурної спадщини Галича не менш важливою є рубрика *«Місто на межі століть»*, котра фокусує увагу Читача навколо насущних проблем належного дослідження та пошанування архітектурного обличчя теперішнього міста. Традиційними на сторінках збірника є рубрики *«Галич на сторінках минулих досліджень. Передруки»* та *«Галич на сторінках преси»*. Обидві покликані

актуалізувати дочасні цікаві й маловідомі студії з історії міста, а також відкрити ширшому колу Читачів другу частину унікальних періодичних матеріалів 30-х рр. ХХ ст. про резонансні археологічні знахідки професора Ярослава Пастернака в Крилосі.

Відтак тішимося, що видавничий 2022 рік поповнився черговим фаховим науковим виданням з історії міста Галича. Звісно, цьогоріч не бракувало дрібних та поважніших, локальних та загальнонаціональних ювілеїв зі славної минувшини Галича та Галицької землі: 835-та річниця упокоєння князя Ярослава Володимирковича *Осмоисла*, 655-річчя першої письмової згадки маґдебурзького права в Галичі, 130 років від дня народження згаданого вище першовідкривача Успенського собору міста – Ярослава Пастернака, 85-річчя віднайдення на його розкопі знаменитого поховання в кам'яному саркофазі тощо. Однак вважаємо за обов'язок присвятити цей випуск збірника наукових праць «Галич» кожному незламному Українцю та Українці, котрі щоденно, хто як уміє та може, наближає таку омріяну перемогу над чужинцями!

Слава Україні – Героям Слава!